

Ein meting av stöðisútbúgvingini

Bókaummæli eru sjáldsom í føroyskum bløðum, men nú tykist vent í holuni.

Beði í 14. sept. og Sosialinum, hava mætir menn drúgv ummæli av einum lúðum bóklingi, sum kom út fyrri júl. Hesin bóklingur nevnist »Stöðisrit um rúsdrekka«, og er fyrsti møguleiki hjá almenninginum at meta um ta stöðisútbúgving, sum lögtingið jattaði pening til á Fróðskaparsetri Føroya fyrri hálfum øðrum ári síðani.

Bókin er sera snøgg. Stud. mag. Mogens Petersen, sum lesir heimsspeki við Odense Universitet hevur veruliga verið heppin, og sumleiðis hevur Føyns Stúfistidende latið sera gott prentingarlígt arbeiði úr hondum.

Í høvundalistanum eru 14 nív, so tú ventar tær okkurt, tá tú fert undir bókina.

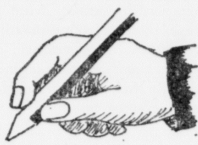
Tey beði fyrrnevndu ummæli íni víðgöra bókina rættuliga gjølla, og eg havi ongar viðmerkingar til tað. Men tey við gera ikki bókina út frá tí sjónarmiði, sum hon eigur. Út frá hesari bók skal nevniliga metast, um tann stöðisútbúgving, sum menn hava arbeitt við á Fróðskaparsetrinum, stendur mál, og um hon lýkur tær treytir og tey mál, sum hon setti sær.

Hesi mál vóru í stuttum tvey. Fyri tað fyrsta at gera eina hægri útbúgving á universitetsstigi, sum stöð mál við tað, sum verður gjørt í øðrum londum, og fyrri tað næsta at nýta sokallaða spurningastýrda undirvísing fyrri at rokka hetta mál og fáa útbúgvingina so hóske-liga sum gjørligt til føroysk viðurskiði.

Viðvíkjandi tí fyrsta er at siga, at um metast skal út frá hesi bók og hesum arbeiði, so stendur útbúgvingin ikki mál.

Hóast talið av lærarum í mun til næmingar neyvan kann vera betri nakrastaðni, má tað sigast, at tað sum komið er burtur úr tí almennu frásøgnini um rúsdrekka og hvussu tað

B
R
Ø
V

ávirkar fólk, ikki er á universitetsstigi. Úrslitið hevði helst verið roknað fyrri rættuliga gott og er eiheldur uttan áhuga, hevði tað komið frá einum bókliki av skúlanæmingum, men á universitetsstigi eru krøvini øðrvisi.

Fyrsta kravið har er, at tey lesandi skulu kritiskt kunna eynið sjálv. Hetta gerst við eignum laboratorioroyndum, ella í nógvum forum har hetta ikki er gjørligt við at lesa greinir hjá teimum, sum hava gjørt tilílikar royndir.

Sambært bóklistan aftast í bóklinginum er hetta ikki hent í hesum føri. Ístaðin er sett ein samanskiving av og eftir ymsum lærubókum.

Tilíkir fristilar standa ikki mál á universitetsstigi, har verður ur kravt víndaligt arbeiðslag og sjálvstøðugt arbeiði, tá skrivad verður um ávíst evni.

Sum eitt úrslit av hvussu illa tað kann ganga tá hetta ikki verður havt fyrri eyga, kann pettið, frá bls. 60 og úteftir, um »Mál fyrri Eitringareyðkenni« verða lisin. Ein hvor sum hevur kannað promillu-spurningin eitt sindur nærri veit, at tað er pura óvísindaligt og pura skeivt at gera eina tilílika fasta tabell, sum bindur promillu og sjónlig eyðkenni saman.

Bert ein partur av bóklinginum lýkur tey krøv, vit vanligast seta hægri útbúgvingum. Tað er kanningin um drykkjuvanar. Her var ein møguleiki at læra nakað um víndaligt og sjálvstøðugt arbeiðslag við at kanna fyrirbrigði, sjálvi, og út frá tí gera sær eina metan. Men tíverri er hetta einasti part

ur av bóklinginum, har næmingarnir ikki hava sloppið at arbeiða sjálvi, hesin partur hevur verið lagdur í hendurnar á ein um av lærarunum.

Viðvíkjandi seinna málinum hjá stöðisútbúgvingini at nýta spurningastýrda undirvísing, er at siga, at hesin bóklingur einki hevur av tilikum.

Hetta arbeiðið er heldur eitt domi um, hvussu hugmyndin »vorfaklig« ofta verður misskið. Hon verður misskið sum ein samanblanding av ymskum greinum ella fakum.

Men rott innlæring av samanhæingum millum fakini kemur bert fram, við veruligari

spurningarstýrda undirvísing. Hetta er tá ið fakini og tær ymsu lærugreinar verða nýttar til at svara ymskum spurningum sostatt at spurningarnir stýra hvørjar greinir skulu lærast, hetta sett upp í móti til arbeiðslag vit nú hava í flestu skúlum, har greinirnar fyrst skulu lærast, so kunnu vit aftaná vita, um tær kunnu nýtast til at greiða ymskar spurningar og arbeiði.

Fyri at gera stöðuna upp. Bóklingurin »Stöðisrit um rúsdrekka« kann lesast sum tað hann er, og har er einki at ivast í, at okkurt av áhuga finnst í honum hjá einum og hvørjum, men skal hann nýtast sum meting um hvussu ein nýggi og hægri útbúgving í Føroyum stendur mál í mun til tilílika útbúgvingar aðrastaðni, so er úrslitið tíverri vánaligt.

Kjartan Hoydal

Skattamálini

Ja, nú hava vit fingið tann nógva umrødda skattaleita á tær kegstu innløgurnar, men hvussu siggja nú hesir skattaleitar út fyrri tær kegstu inntøkurnar.

Vit fólkapensjónistar, vit eru heilt vónsviknir, tá hugsað verður um álíkning kommununnar. Har kemur at galda sami stóri óreturin, so sum hann hevur verið: tað at ein inntøka, sum liggur omanfyri 10.000 kr. kann fáa eitt tillegg uppá 40%.

Vit hovdu væntað at hetta nú bleiv broytt, men so var ikki.

Taka vit mann og konu, ið onki hava úttan fólkapensjón at líva av, tá fáa bæði umleið 17.000 sum er, og av hesum 17.000 skulu tey klára alt, allar útreiðslur. Taka vit eitt domi nú oljan er farin í topp, so kosar oljan at fylla ein tanga nær tí, ið hesi fáa um mánaðan, hatta er bara ein partur, og so alt annað so sum sjúkrakassi, SEV og so tann nógvi kommunuskatturin.

Her, ið eg búgvi, kemur ein fólkapensjónistur uppá góðar 2000 bara í skatt til kommununa. Halda tit, góðu menn ið lögirnir gera, hetta vera í lagi? Tað var ongin av tykkum lögtingsmonnum ið tók hendað stætt uppá tunguna.

Tá ið uppskot bleiv lagt fram á ting av Jákupi Lindenskov um at hekka rentuna við 15%, tá var bert ein maður á Føroya lögtingi ið segði hesi orð, at tað bleiv so lítið nýtt í at geva okkum hesi 15% av tí at tey fóru út aftur í skatti, og maðurin var Óregaard, og hann hevði rætt, men tað var ongin ið tók undir við honum.

Hvi ikki tá gera nakað við ta nú gotti 10 ára gomlu skattatöbbluna, ið kommunurnar hava at skatta eftir, ella er tabellin alv ov ung enn?

Ein pensjónistur

Rúsdrekkamálið

Uppskotið um nýggja rúsdrekkalag, sum var eitt kompromis millum afturhald og framskygni ella meira frísin í hesum máli fall við fólkaatkvøðuna — um enn av ymskum ólíkum orsökum — tað hava øll viðgingið, men langt frá øll eru nøgd við tað núverandi rúsdrekkastöðuna, sum skjótt leingi hevur verið ein illstøða í Føroyum.

Hvat gera so okkara tingmenn, sum vóru greiðir yvir hesa illstöðu, annars hovdu teir valla gjørt hetta stóra arbeiðið, sum í fyrstu syftu datt niður á gólv.

Hvat gera javnaðartingmenn við málið, einki? Mett verður, at just javnaðar ingmennirnir í rúsdrekkanevndini einamest eiga æruna av, at úrslitið av hesum stóra arbeiði nú liggur á gólvinum. Tað var eitt mistak fyrri Javnaðarflokkinn, at hansara menn í rúsdrekkanevndini — eftir at hava samskipað egna minnilutauppskot við meirilutauppskot sjálfstýris-

manna — álíkavæl — kanska í sírið við tingskipanina — í síðstu løtu kravdu fólkaatkvøðu um málið, hóast tingið dagin fyrri hevði viðikið tað mótsatta.

Javnaðarflokkurin kann ikki vaska sínar hendur her — um aðrir flokkar gera tað — við bert at siga, »hetta er ikki nakað flokksmál, Øll átrokandi samfelagsmál eiga at vera flokksmál Javnaðarflokksins.

Veljarar flokksins vænta, at bót verður upp á hesa illstöðu, sjálvt um tingið í fyrstu syftu fekk ein framan á. Málið er ikki vorðið minni átrokandi av teirri orsök.

jbm.

Húsarhaldsskúlar

Á tingi hevur tjóðveldismaðurin Finnogi Isaksen sett fram uppskot um húsarhaldsskúlar.

Eftir tí, sum framgongur av roðum uppskotsstillarans, er orsøkin til hetta uppskot hansara tann, at vit við hesum skulu forða føroyskum gentum í at leita sær til Danmarkar. Hann sigur at genturnar fara til Danmarkar, tí tær vilja sleppa á húsarhaldsskúla, men eg kann vissa lögtingsmannin um, at so er ikki. Sannleikin er tann, at genturnar fara á húsarhaldsskúla, fyrri at sleppa til Danmarkar og ikki ovugt, sum Finnogi Isaksen sigur.

Eg rokni við, at sjálvt um Finnogi Isaksen setur ein húsarhaldsskúla á stovn í hvørjari bygd, so fara eins nógvar gentur til Danmarkar kortini. So um ikki annað grundarlag er fyrri at seta húsarhaldsskúlar á stovn, so er í veruleikanum einki grundarlag undir hesum uppskoti.

Sjálvt haldi eg ikki at grundarlag er undir fleiri húsarhaldsskúlum í Føroyum — møguleiga einum. Annars haldi eg at eitt ferðandi matskeið, sum kann gera nýtslu av skúlakokunum sum standa tómur, er meira tiltalandi loysn av hesum spurningi.

húsmóður

FØROYA

BANKI

banki FØROYA

ARBÆIÐSTÓL
STOYPIGÓÐS
TIMBUR
BYGGITILFAR

KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL

PI. J. F. KJØLBRO

Telefon: 5148 - 5265
Telgr.: Kjelbro, Klakksvík
Telex 20

Foreldur

ella verjar, ið ætla at lata børn síni í Kommunuskúlan ella Venjingarskúlan komandi skúlaár, verða biðin um at siga frá á skúlanum týsdagin 5. og mikudagin 6. februar millum kl. 16.00 og 18.00.

Børn til 1. skúlaár, sum búgva eystan fyri Frælsíð, Mat.alag, Eiriksgøtu og Svalbardsveg, verða tilmeldað í Tórshavnar kommunuskúla, meðan børn, ið búgva við nevndu vegir og vestanfyri, verða tilmeldað á Venjingarskúlanum.

Eisini børn úr øðrum skúlum, sum komandi skúlaár lata sær at ganga í Tórshavnar kommunuskúla og sumleiðis realdeildina ella í 8. flokk, eiga at siga frá hesar nevndu dagar.

Venjingarskúlin tekur í fyrsta umfari bert upp næmingar í 1. flokk.

Geríð so væl at hava koppaseðil við.

TÓRSHAVNAR KOMMUNUSKÚLI
VENJINGARSKÚLIN